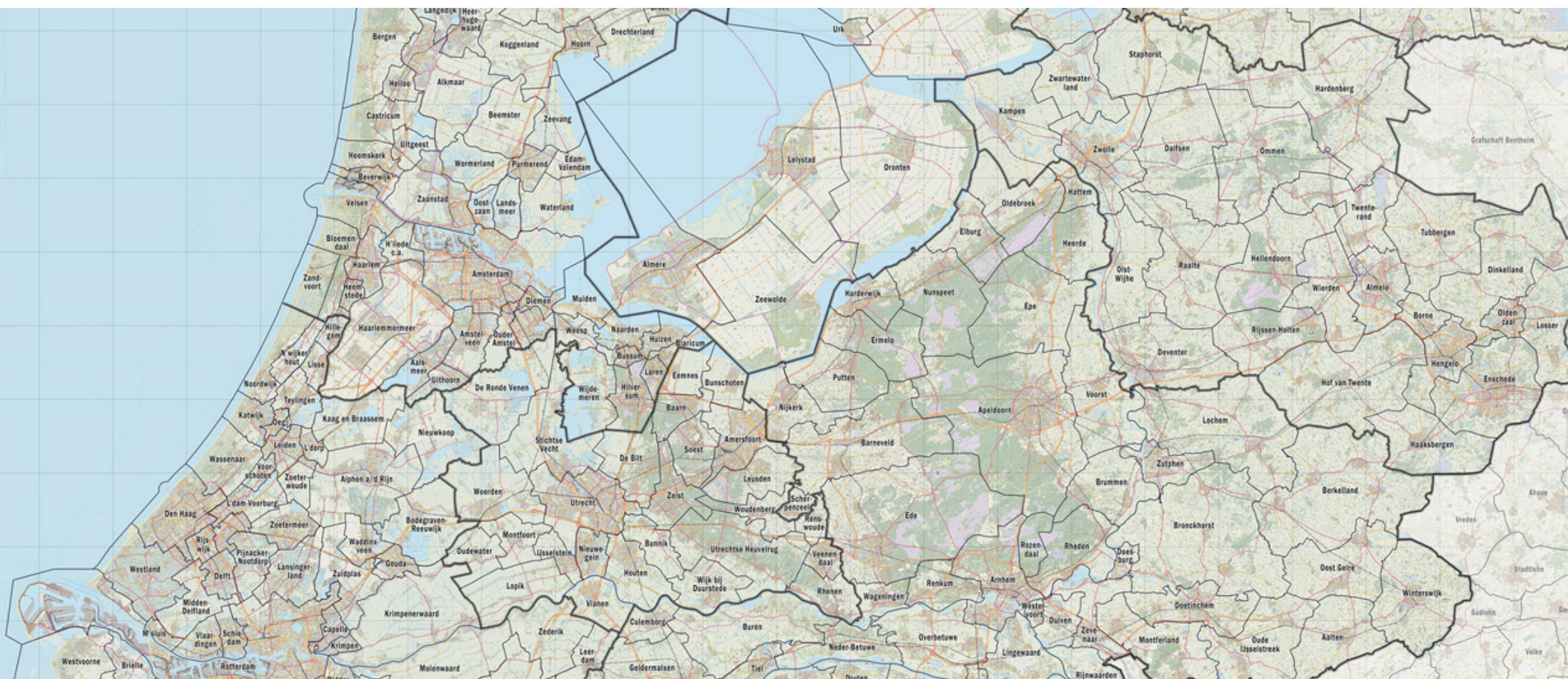

Bestuurlijke Netwerkkarten Crisisbeheersing

Bevoegdheidenschema 16 – Luchtvaart

Bevoegdheidenschema luchtvaart

versie 2018

ongevalsbestrijding

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
1. informatie			
1a. melding/informatie algemeen		1a. art. 50, 7, 39 Wet veiligheidsregio's juncto Besluit informatie inzake rampen en crises	1a. zie verder het schema rampenbestrijding algemeen
	1a.1. eenieder aan burgemeester		
	1a.2. burgemeester of voorzitter veiligheidsregio aan bevolking, hulpverleners		
1b. bijzondere meldingsplichten			
1b.1. alarmering in verband met opsporing en redding, zie ook 1b.6	1b.1. Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL) aan alle betrokken instanties (alarmering)	1b.1. SERA.7001 onder e, bijlage van de uitvoeringsverordening (EU) nr. 923/2012 van de Commissie van 26 september 2012 tot vaststelling van gemeenschappelijke luchtverkeersregels en operationele bepalingen betreffende luchtvaarnavigatiediensten en –procedures Pb. 2012, L 281	
1b.2. melding voorval	1b.2. natuurlijke personen en rechtspersonen (genoemd in art. 4 lid 1 Richtlijn 2003/42/EG, inzake de	1b.2. art. 7.1 Wet luchtvaart jo. Besluit melding voorvallen in de burgerluchtvaart	1b.2. een voorval is niet een ongeval of incident. Een voorval is een operationele onderbreking, defect, fout of andere onregelmatigheid, waardoor de vliegveiligheid wordt of kan worden

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
	melding van voorvallen in de burgerluchtvaart, Pb. 2003, L167/23) en verleners luchtvaartnavigatiediensten aan minister van IenW		beïnvloed, zonder dat er sprake is van een ongeval of ernstig incident (onder art.1 lid van de Wet luchtvaart
1b.3. melden ongeval op luchthaven	1b.3. exploitant	1b.3. art. 4 onder h Regeling veilig gebruik luchthavens en andere terreinen	
1b.4. bij ongeval met luchtvaartuig of bij omstandigheden welke gevaar voor de luchtvaart opleveren	1b.4. gezagvoerder aan daarvoor in aanmerking komende luchtvaartautoriteiten	1b.4. art. 2 Besluit vluchtuitvoering, vliegtuig: EU-OPS 1.420 EG Verordening nr. 3922/1991, inzake de harmonisatie van technische voorschriften en administratieve procedures op het gebied van de burgerluchtvaart, Pb. 1991, L 373, laatstelijk gewijzigd bij EU Verordening nr. 859/2008, Pb. 2008, L 254; helicopter: art. 420 JAR-OPS 3	
1b.5. melding ongeval gevaarlijke stoffen	1b.5. vervoerder (of lader, lossen, aanbieder, enz.) en houder luchtvaartuig aan luchtvaartautoriteiten (Inspectie Leefomgeving en Transport)	1b.5. art. 6.60, 6.61, 6.61a Wet luchtvaart; art. 6 Regeling meldings- en informatieplicht vervoer gevaarlijke stoffen door de lucht	
1b.6. melding milieu-incident: bodemverontreiniging, zie schema milieu; waterverontreiniging, zie schema oppervlaktewater en waterkering			
1c. melding aan Onderzoeksraad Voor Veiligheid		1c. art. 9 Besluit Onderzoeksraad Voor Veiligheid	

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
	1c.1. gezagvoerder en houder luchtvaartuig, LVNL, bij een ongeval op of bij een luchthaven, tevens de havenmeester, gezagvoerder en houder luchtvaartuig van een Nederlands luchtvaartuig bij ongeval/ernstig incident boven volle zee of in buitenland		
	1c.2. voorval gevaarlijke stoffen: doormelding van minister van IenW (door Inspectie Leefomgeving en Transport) aan Onderzoeksraad Voor Veiligheid, voor zover de voorvallen zijn gemeld		
	1c.3. minister van Defensie		
1d. melding Europees/internationaal			
1d.1. ongeval	1d.1. Onderzoeksraad Voor Veiligheid aan andere betrokken staten, Europese Commissie, Internationale Burgerluchtvaart-organisatie (<i>International Civil Aviation Organization ICAO</i>), Europees Agentschap voor de veiligheid van de luchtvaart (<i>European Aviation Safety Agency</i>)	1d.1. art 5 Regeling Onderzoeksraad Voor Veiligheid, art. 9 lid 2 Verordening (EU) nr. 996/2010, inzake onderzoek en preventie van ongevallen en incidenten in de burgerluchtvaart, Pb. 2010, L 295/35	1d.1. verordening (EU) nr. 923/2012

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
1d.2. exploitatieverbod ingesteld door lidstaat, zie onder verkeer, 3c			
1e. melding om <i>security</i> -redenen, zie onder openbare orde en strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde			
1f. rapportage elke vastgestelde toestand van een luchtvaartuig of onderdeel die de vliegveiligheid in gedrang brengt	1f. eigenaar of huurder luchtvaartuig, gezagvoerder of exploitant, onderhoudstechnicus of onderhoudsorganisatie, aan de bevoegde autoriteit die door de lidstaat van registratie is aangeduid; de organisatie die verantwoordelijk is voor het type-ontwerp of aanvullende type-ontwerp en, indien van toepassing, de lidstaat van de exploitant	1f. M.A. 202 Rapportage van voorvallen, bijlage I Verordening 2042/2003 betreffende de permanente luchtwaardigheid van luchtvaartuigen en luchtvaartproducten, luchtvaartonderdelen en - uitrustingsstukken, en betreffende de goedkeuring van bij voornoemde taken betrokken organisaties en personen, (geconsolideerde versie) Pb 2003, L 315/1	
<u>2. eigen maatregelen in luchtvaartuig</u>	2. gezagvoerder	2. art. 2 Besluit vluchtuitvoering, vliegtuig: EU-OPS 1.085 onder f EG Verordening nr. 3922/1991, inzake de harmonisatie van technische voorschriften en administratieve procedures op het gebied van de burgerluchtvaart, Pb. 1991, L 373, laatstelijk gewijzigd bij EU Verordening nr. 859/2008, Pb. 2008, L 254; helikopter: art. 085 JAR-OPS 3, art. 8.21 Wet luchtvaart; SERA.2010 en SERA.2015 bijlage van de uitvoeringsverordening (EU) nr. 923/2012, Pb. 2012, L 281	

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
3. maatregelen landzijde			
3a. eigen maatregelen bij ongeval op luchthaven of in onmiddellijke omgeving daarvan			
	3a.1. exploitant burgerluchthaven	3a.1. art. 4 onder i Regeling veilig gebruik luchthavens en andere terreinen	
3b. maatregelen overheid			
3b.1. redding	3b.1. operationele diensten gemeente en veiligheidsregio		3b.1. en 2. zie hfdst. 6 paragraaf 2 Besluit veiligheidsregio's inzake het rampbestrijdingsplan voor luchthavens zie verder het schema rampenbestrijding algemeen
3b.2. maatregelen door lokaal gezag ter handhaving openbare veiligheid: bevelen of noodbevelen die nodig zijn voor de handhaving van de openbare veiligheid; idem geven van voorschriften (noodverordening); opperbevel	3b.2. burgemeester of voorzitter veiligheidsregio	3b.2. art. 175, 176 Gemeentewet, art. 4, 5, 39 Wet veiligheidsregio's	
3b.3. verkeersmaatregel, zie onder verkeer			
3c. maatregelen verontreiniging, zie schema milieu en schema oppervlaktewater en waterkering			

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
4. maatregelen (Noord)zee			
4a. verkeersmaatregel, zie onder verkeer			
4b. toepassing incidenten- en rampenbestrijding Noordzee, waaronder aëronautische opsporing en redding (<i>search and rescue</i>), zie schema zeescheepvaart, havens, Noordzee		4b. art 1 lid 4 Wet bestrijding ongevallen Noordzee (Wet BON)	4b. in art. 1 lid 1 sub b Wet BON zijn luchtvaartuigen uitgezonderd, maar indien een luchtvaartuig in zee is terechtgekomen, valt het wel onder de werking van de wet krachtens art. 1 lid 4 sub b (Kamerstukken II 1987/88, 20 653, nr. 3, p. 12)

verkeer

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
1. verkeersaanwijzing (‘luchtverkeersdienstverlening’)			
	1a. LVNL (lagere luchtruim)	1a. art. 5.13, 5.23 Wet luchtvaart, Regeling belasten LVNL met luchtverkeersdienstverlening, Regeling luchtverkeersdienstverlening	
	1b. Eurocontrol (hogere luchtruim)	1b. art. 5.14 onder a Wet luchtvaart, Regeling luchtverkeersdienstverlening, art. 18 Internationale Verdrag tot samenwerking in het belang van de veiligheid van de luchtvaart „EUROCONTROL”, 13 december 1960, Trb. 1961, 62, geconsolideerde versie Trb. 1998, 258	

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
	1c. minister van Defensie, voor deze het <i>Air Operations Control Station</i> Nieuw Milligen (AOCS Nieuw Milligen), naast militair luchtverkeer: burgerluchtverkeer in de militaire delen van het Nederlandse luchtruim	1c. art. 5.13 Wet luchtvaart, Regeling luchtverkeers-dienstverlening	
	1d. buitenlandse luchtverkeersleiding centra	1d. art. 5.14 onder b Wet luchtvaart, Regeling aanwijzing gebieden voor luchtverkeers-dienstverlening door buitenlandse instanties 2005	
<u>2. verplichting toelaten luchtverkeer</u>	2. exploitant luchthaven	2. art. 8.24a Wet luchtvaart	
<u>3. verbieden en beletten opstijgen & exploitatieverbod</u>			
3a. verbieden en beletten opstijgen van luchtvaartuigen in het geval van onmiddellijke dreiging van gevaar	3a. door minister van IenW aangewezen personen	3a. art. 73 lid 1 onder b Luchtvaartwet jo. art. 11.2 lid 3 Wet luchtvaart, Besluit aanwijzing toezichthouders luchtvaart	3a. het betreft: de directeur-generaal Bereikbaarheid, de inspecteur-generaal van de Inspectie Leefomgeving en Transport, ambtenaren van deze inspectie en de havenmeester/assistent. Zie ook hierna, vervoermiddelen onder 1
3b. verbieden en beletten opstijgen vanwege <i>security</i> -aspecten	3b. minister van JenV en (in mandaat) commandant Koninklijke Marechaussee	3b. art. 37ae lid 2 en 3 Luchtvaartwet	
3c. exploitatieverbod ('zwarte lijst')	3c. Europese Commissie en lidstaten	3c. Verordening (EG) nr. 2111/2005, betreffende de vaststelling van een communautaire lijst van luchtvaartmaatschappijen waaraan een exploitatieverbod binnen de	3c. een exploitatieverbod is een afwijzing, opschorting, intrekking of inperking van de exploitatievergunning of technische toestemming van een luchtvaartmaatschappij om veiligheidsredenen, of gelijkwaardige

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
		<p>Gemeenschap is opgelegd en het informeren van luchtreizigers over de identiteit van de exploiterende luchtvaartmaatschappij, Pb. 2005, L 344/15</p>	<p>veiligheidsmaatregelen jegens een luchtvaartmaatschappij die geen verkeersrechten in de Gemeenschap geniet maar waarvan de vliegtuigen anders via een leaseovereenkomst in de Gemeenschap geëxploiteerd zouden kunnen worden</p> <p>vergelijk het exploitatieverbod ex art. 7.5 Wet luchtvaart</p>
<p><u>4. sluiten luchtruim voor burgerluchtverkeer</u></p>			<p>4. sluiten luchtruim: het uitoefenen van het burgerluchtverkeer tijdelijk of blijvend beperken of verbieden boven Nederland of gedeelten daarvan</p> <p>dit kan betrekking hebben op het gehele luchtruim, dus ook het deel dat wordt beheerd door Eurocontrol</p> <p>vergelijk art. 9 Verdrag inzake de internationale burgerluchtvaart, Chicago 1944</p> <p>naar aanleiding van de 'Aswolk crisis' in 2010 is voor het vliegen in gebieden met as-concentraties een nieuwe procedure ontwikkeld aan de hand van zones (zie Aangangsel van de Handelingen II 2009/2010, 2651)</p>
<p>4a. om redenen van openbare orde en veiligheid en om andere dringende redenen</p>			
	<p>4a.1. minister van IenW bij regeling of bij aanwijzing;</p>	<p>4a.1. regeling: art. 5.10 lid 1 Wet luchtvaart;</p>	

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
	ook op verzoek burgemeester via luchtvaartpolitie aan minister van IenW via LVNL	aanwijzing: zie 5b	
	4a.2. idem, maar minister van JenV	4a.2. Besluit tijdelijke herindeling ministeriële taken in het geval van een terroristische dreiging met een urgent karakter (Stb. 2005, 662) jo. art. 5.10 lid 1 Wet luchtvaart	4a.2. zie voorwaarden genoemd in het Besluit
4b. om redenen van militaire noodzaak	4b. minister van Defensie bij regeling of bij aanwijzing	4b. regeling: art. 5.10 lid 2 Wet luchtvaart; Aanwijzing: zie 5b	
4c. om redenen van openbare orde en veiligheid	4c. burgemeester of voorzitter veiligheidsregio	4c. art. 175 Gemeentewet, art. 39 Wet veiligheidsregio's	4c. een besluit tot sluiten van het luchtruim is voorbehouden aan het centrale gezag. De burgemeester of voorzitter veiligheidsregio kan formeel afwijken van de Wet luchtvaart, maar toepassing van de beginselen van het noodrecht, in het bijzonder subsidiariteit, houdt in dat hij niet zelf tot sluiting besluit maar een verzoek tot sluiting richt tot de minister van IenW. De burgemeester of voorzitter veiligheidsregio past dan dus in beginsel zijn bevoegdheden niet toe
<u>5. aanwijzing aan LVNL</u>			5. het geven van aanwijzingen is niet expliciet geregeld voor de relatie met Eurocontrol (en zal dus in voorkomende gevallen moeten worden gebaseerd op ongeschreven noodrecht), vergelijk de verdergaande bepaling over 'conflict of oorlog', en 'crisis of nationale noodtoestand' (art. 9 lid 3, oorspronkelijk art. 33, inzake het tijdelijk terugnemen van de verantwoordelijkheid voor de luchtverkeersdienstverlening) in het

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
			<p>Internationale Verdrag tot samenwerking in het belang van de veiligheid van de luchtvaart 'EUROCONTROL', 13 december 1960, Trb. 1961, 62, geconsolideerde versie Trb. 1998, 258</p> <p>vergelijk art. 89 (<i>war and emergency conditions</i>) Verdrag inzake de internationale burgerluchtvaart, Chicago 1944</p> <p>vergelijk art. 13 (vrijwaring) Verordening (EG) nr. 549/2004, kaderverordening gemeenschappelijk Europees luchtruim, Pb. 2004, L 96/1, laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1070/2009, Pb. 2009, L 300/34</p> <p>hoofdstuk 9 Wet luchtvaart maakt een onderscheid tussen bijzondere omstandigheden (art. 9.1) en buitengewone omstandigheden. Bijzondere omstandigheden dienen te worden gelezen als buitengewone omstandigheden, waarbij de bepaling vormvrij in werking wordt gesteld (geen KB)</p>
5a. voor het verzorgen van de luchtverkeersbeveiliging			
	5a.1. minister van lenW in overeenstemming met minister van JenV en minister van Defensie	5a.1. art. 9.1 Wet luchtvaart	
	5a.2. minister van JenV	5a.2. Besluit tijdelijke herindeling ministeriële taken in het geval van een terroristische dreiging met een urgent	5a.2. zie voorwaarden genoemd in het Besluit

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
		karakter (Stb. 2005, 662) jo. art. 9.1 Wet luchtvaart	
5b. in concrete gevallen (bijv. indien een maatregel nodig is die de LVNL zelf niet kan treffen, maar slechts na een bevel daartoe, zoals het niet toelaten van een vliegtuig dat voldoet aan alle eisen)			
	5b.1. minister van lenW; indien het besluit mede betrekking heeft op militaire luchtvaart, in overeenstemming met minister van Defensie	5b.1. art. 9.3* juncto 1.4 Wet luchtvaart	
	5b.2. minister van Defensie, eerst minister van lenW verzoeken om aan Defensiebehoefte te voldoen, tenzij er dringende omstandigheden zijn	5b.2. art. 9.4* juncto 9.7 Wet luchtvaart	
<u>6a. uitoefening van verkeersrechten</u> weigeren of beperken of voorwaarden aan deze uitoefening stellen om plotselinge kortstondige problemen die voortvloeien uit onvoorspelbare en onvermijdbare omstandigheden op te lossen	6a. lidstaat	6a. art. 21 Verordening (EG) nr. 1008/2008, inzake gemeenschappelijke regels voor de exploitatie van luchtdiensten in de Gemeenschap, Pb. 2008, L 293/3	6a. een verkeersrecht is het recht om een luchtdienst te exploiteren tussen twee communautaire luchthavens; een luchtdienst is een vlucht of een reeks vluchten waarop tegen betaling en/of als chartervlucht passagiers, vracht en/of post worden vervoerd (art. 1 van de genoemde Verordening)
6b. schorsen van deze maatregelen	6b. Europese Commissie		

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
<u>7. niet-toepassing titels 5.1 en 5.2 Wet luchtvaart, voor luchtvaartuigen in gebruik voor Defensie en hun bemanning</u>	7. bij KB krachtens art. 9.2 Wet luchtvaart	7. art. 9.5 Wet luchtvaart*	
<u>8. ontheffing van het verbod luchtvaartnavigatiediensten te verlenen zonder certificaat</u>	8. minister van IenW	8. art. 9.8 Wet luchtvaart	8. het betreft hier met name gevallen waarin belangen op het terrein van veiligheidsbeleid en defensiebeleid prevaleren, wanneer bijv. de militaire luchtverkeersleiding diensten verleent in een gedeelte of het gehele luchtruim. Dan valt de luchtverkeersleiding van de krijgsmacht niet meer onder de uitzondering van art. 5.14d en moet dan beschikken over een certificaat. Om dit te voorkomen is het art. 5.14d niet van toepassing in de bedoelde situaties (Kamerstukken II 2006/07, 30 834, nr. 3, p. 16)

vervoer

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
<u>1. vervoersovereenkomst</u>	1. eenieder	1. algemeen overeenkomstenrecht	
<u>2. vervoerplicht</u>			2. de Vervoersnoodwet is niet van toepassing op luchtvaart; in plaats daarvan geldt de genoemde luchtvaartwetgeving een vervoerplicht is een vordering van een dienst: een 'opgelegd publiekrechtelijk contract'; daarmee kan degene aan wie de plicht wordt

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
			opgelegd zich beroepen op overmacht jegens contractpartners
	2a. minister van lenW aan houders luchtvaartuigen	2a. art. 58 Luchtvaartwet*	
	2b. minister van Defensie aan houders luchtvaartuigen, eerst minister van lenW verzoeken om aan Defensiebehoefte te voldoen, tenzij er dringende omstandigheden zijn	2b. art. 59 lid 2 juncto 61a Luchtvaartwet*	
3. opdracht geven aan houders bewijs van bevoegdheid (brevet) en aan personen behorende tot bij amvb aan te wijzen categorieën personeel werkzaam voor de luchtvaart	3. minister van Defensie aan houders van een brevet e.d., eerst minister van lenW verzoeken om aan Defensiebehoefte te voldoen, tenzij er dringende omstandigheden zijn	3. art. 61 juncto 61a Luchtvaartwet*	3. dit is een voorbeeld van arbeidsplicht. De in art. 61 Luchtvaartwet genoemde amvb is nog niet tot stand gekomen ten aanzien van art. 61a: de minister van lenW beschikt niet zelf over een vergelijkbare bevoegdheid. Betrokkenheid van lenW via art. 61a heeft de vorm van het maken van afspraken (Kamerstukken II 2003/04, 29 514, nr. 3, p. 21)
4. vervoer gevaarlijke stoffen: verbod vervoer; zie ook onder verkeer, 3	4. minister van lenW, Inspectie Leefomgeving en Transport; minister van Defensie	4. titel 6.5, art. 10.6 en 10.7 Wet luchtvaart, Besluit vervoer gevaarlijke stoffen door de lucht, Besluit vervoer gevaarlijke stoffen door de lucht met militaire luchtvaartuigen	
5. internationale sancties, zie schema buitenlandse zaken en vreemdelingen			

vervoermiddelen

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
1. vliegverbod vanwege toestand luchtvaartuig; zie ook onder verkeer, 3	1. toezichthoudende ambtenaren (Inspectie Leefomgeving en Transport)	1. art. 11.2 lid 3 Wet luchtvaart	
2. afwijken van het bij of krachtens de Luchtvaartwet bepaalde voor militaire luchtvaartuigen en de leden van hun bemanning	2. minister van Defensie	2. art. 59 lid 1 juncto 61a Luchtvaartwet*	2. ten aanzien van toepassing van art. 61a, zie hierboven: vervoer, toelichting bij 3

infrastructuur

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
	1. minister van Defensie, eerst minister van lenW verzoeken om aan Defensiebehoefte te voldoen, tenzij er dringende omstandigheden zijn		1. ten aanzien van toepassing van art. 61a, zie hierboven: vervoer, toelichting bij 3. In aanvulling daarop: de minister van lenW kan ook de Vorderingswet toepassen, zie hierna onder vordering algemeen
1a. vorderen beschikbaarstelling luchthavens c.a. ten behoeve van de krijgsmacht		1a. art. 59 lid 3 juncto 61a Luchtvaartwet*	
1b. aanwijzing over beheer, gebruik, etc. van luchthaven c.a.			

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
2. afwijken van het bij of krachtens de Luchtvaartwet bepaalde over militaire luchthavens	2. minister van Defensie	2. art. 59 lid 1 juncto 61a Luchtvaartwet*	2. ten aanzien van toepassing van art. 61a, zie hierboven: vervoer, toelichting bij 3

handhaving openbare orde en strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
1. informatie			
1a. melding in verband met strafrechtelijk onderzoek	1a. Koninklijke Marechaussee (KMar) aan luchtvaartpolitie, unit luchtvaarttoezicht	1a. n.v.t.	1a. de dienst luchtvaartpolitie is een onderdeel van het Korps Landelijke Politiediensten
1b. melding vanwege <i>security</i> -redenen			1b. Zie ook onder verkeer, 3b, verbieden en beletten opstijgen.
1b.1. melding (dreigende) niet-naleving beveiligingsvoorschriften luchthaven	1b.1. exploitant van luchthaven c.q. de betrokken luchtvaartmaatschappij of de natuurlijke persoon of rechtspersoon die bedrijfsmatig vracht aanbiedt, doet vervoeren of vervoert, aan de commandant KMar	1b.1. art. 37 ae lid 1 Luchtvaartwet	
1b.2. melding bijzonder gevaar voor geweldpleging, aanslagen of bedreiging	1b.2. minister van JenV aan exploitant luchthaven en zo nodig luchtvaartmaatschappij	1b.2. art. 37 ad Luchtvaartwet	
1b.3a. melding wederrechtelijke inmenging (kaping)	1b.3a. Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL) aan alle	1b.3a. SERA.11005 onder c bijlage van de uitvoeringsverordening (EU) nr.	

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
	betrokken instanties (alarmering), en aan Nieuw Milligen (in verband met onderschepping)	923/2012, art. 2 Regeling onderschepping luchtvaartuigen	
	1b.3b. melding lidstaat aan Internationale Burgerluchtvaartorganisatie (<i>International Civil Aviation Organization ICAO</i>)	1b.3b. paragraaf 5.3, Annex 17, Verdrag van Chicago van 1944	
<u>2. maatregelen</u>			2. voor het Europese kader, zie Verordening (EG) Nr. 300/2008, inzake gemeenschappelijke regels op het gebied van de beveiliging van de burgerluchtvaart, Pb. 2008, L 97/72, en Verordening (EU) 185/2010, houdende vaststelling van gedetailleerde maatregelen voor de toepassing van de gemeenschappelijke basisnormen op het gebied van de beveiliging van de luchtvaart, Pb. 2010, L 55/1, gewijzigd bij Uitvoeringsverordening (EU) 173/2012, Pb. 2012, L 59/1
		2a. zie hiervoor onder ongevalsbestrijding, 2, en art. 136a jo. 539a-539w	
2a.1. eigen maatregelen luchtvaartuig algemeen, zie hiervoor onder ongevalsbestrijding, 2			
2a.2. eigen maatregelen bij wederrechtelijke inmenging (d.w.z. het gezag over het luchtvaartuig, kaping)	2a.2. luchtvaartuig/ gezagvoerder	2a.2. SERA.11001 bijlage van de uitvoeringsverordening (EU) nr. 923/2012	

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
2b. maatregelen luchtverkeersleiding	2b. LVNL, Nieuw Milligen, Eurocontrol	2b. SERA.11005 onder a en b bijlage van de uitvoeringsverordening (EU) nr. 923/2012	
2c. eigen maatregelen luchthaven			
	2c.1. exploitant	2c.1. art. 4 onder i Regeling veilig gebruik luchthavens en andere terreinen, art. 37e lid 2 Luchtvaartwet	
	2c.2. KMar	2c.2. art. 4 Politiewet 2012	
2d. maatregelen centraal gezag ter strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde, aanwijzingen aan bedrijven en personen in de sector, inzet vluchtbegeleiders (<i>air marshals</i>)	2d. minister van JenV, of namens minister van JenV door commandant KMar	2d. art. 37ab, 37ac, 37ad, 37ada, 37e lid 4 Luchtvaartwet, Besluit beveiliging burgerluchtvaart, Mandaat- en machtigingsbesluit Kmar beveiliging burgerluchtvaart, art. 17 Verdrag tussen Koninkrijk België, Bondsrepubliek Duitsland, Koninkrijk Spanje, Republiek Frankrijk, Groothertogdom Luxemburg, Koninkrijk der Nederlanden en Republiek Oostenrijk inzake de intensivering van de grensoverschrijdende samenwerking, in Het bijzonder ter bestrijding van het terrorisme, de grensoverschrijdende criminaliteit en de illegale migratie (Verdrag van Prüm), Trb. 2005, 197	2d. de minister van JenV is belast met de beveiliging van de burgerluchtvaart. Hij kan aan bedrijven in de sector de nodige aanwijzingen geven
2e. onderschepping van een burgerluchtvaartuig	2e. conform regeling van minister van IenW voor wat het burgerluchtverkeer en de algemene verkeersveiligheid in de lucht betreft en minister van	2e. SERA.11015, art. 25 Besluit luchtverkeer 2014, Regeling onderschepping luchtvaartuigen; Regeling bijstand bestrijding luchtvaartterrorisme	2e. onderschepping kan aan de orde zijn in het geval van een kaping/terrorisme, maar ook in het geval van andere omstandigheden, zoals een illegale vlucht of het vervoer van illegale goederen of personen

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
	Defensie voor wat het militaire luchtverkeer betreft, uitvoering door een militair luchtvaartuig of een luchtvaartuig dat wordt gebruikt voor politie- of douanediensten		
2e.1. uitvoering conform Handboek voor het onderscheppen van burgerluchtvaartuigen			
2e.2. uitvoering conform Regeling bijstand bestrijding luchtvaartterrorisme, zie schema Justitie	2e.2. <i>Master Controller</i> bij <i>Air Operations Control Station</i> van de Koninklijke Luchtmacht te Nieuw Milligen (AOCS NM), minister van JenV		
2e.3. verplichtingen gezagvoerder		2e.3. SERA.11001	
2f. internationale bijstand	2f. lidstaten ICAO	2f. hoofdstuk 5 annex 17 Verdrag inzake de internationale burgerluchtvaart, Chicago 1944	
<u>3. demonstratie/bezetting, verstoring openbare orde</u>			
3a. eigen maatregelen luchthaven	3a. exploitant, KMar	3a. zie hierboven 2b	
3b. maatregelen door lokaal gezag en door Koninklijke Marechaussee ter handhaving openbare orde: toepassing	3b. KMar, burgemeester of voorzitter veiligheidsregio	3b. Wet openbare manifestaties, art. 4 Politiewet 2012, art. 172, 175, 176 Gemeentewet, art. 39 Wet veiligheidsregio's	3b. een aankomst- en vertrekhal van een luchthaven valt ook onder de WOM zie verder het schema openbare orde

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
Wet openbare manifestaties (WOM) en politieoptreden/bevelen of noodbevelen die nodig zijn voor de handhaving van de openbare veiligheid; idem geven van voorschriften (noodverordening)			

vordering algemeen

voor de vordering van vervoer, zie onder vervoer
voor beschikbaarstelling luchthavens, zie onder infrastructuur

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
vordering eigendomsrecht en gebruiksrecht	alle ministers in overeenstemming met minister van EZK	art. 3a*, 5 Vorderingswet	zie verder het schema schaarste algemeen

verzekeringen

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
1. garantstelling		1. n.v.t.	1. zie Rampenplan voor de Noordzee 2009, deel B, 5.3
1a. Noordzee: voor berging in verband met het vrijmaken van de aanlooproute en voor opruiming van (evt.) verontreiniging	1a. minister van IenW, voor deze Rijkswaterstaat, dienst Noordzee		

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
1b. internationale luchtvaart	1b. minister van IenW in overeenstemming met minister van Financiën		
2. afwijken van normale polissen, herverzekering , zie schema financieel verkeer			

BES-eilanden (Bonaire, Sint Eustatius en Saba)

Voor de BES-eilanden geldt specifieke wetgeving. Ter vergelijking zij hier vermeld:

- Luchtvaartwet BES
- Wet luchtvervoer BES.

*) Inwerkingstelling bij Koninklijk Besluit, hetzij separaat, hetzij nadat de beperkte of algemene noodtoestand is afgekondigd (Coördinatiewet uitzonderingstoestanden), tenzij urgentie onverwijld inwerkingstelling noodzakelijk maakt (dan: op grond van ongeschreven recht).

NB De luchtvaart is een sector die valt onder alertering terrorismebestrijding (atb). De bijlage bij het Besluit van 14 december 2005 houdende tijdelijke herindeling van ministeriële taken in het geval van een terroristische dreiging met een urgent karakter (Stb. 2005, 662), kent twee verwijzingen naar luchtvaartwetgeving, zoals vermeld in dit schema onder verkeer.

Colofon

Titel: Bestuurlijke Netwerkkarten Crisisbeheersing /bevoegdhedenschema
Datum: Mei 2018
Status: Definitief
Versie: Derde druk
Auteurs: Merijn ten Dam
Projectleider: Oscar Koebrugge
Omslag: Rob Kruitwagen
Copyright: IFV en provincie Noord-Holland
Eindverantwoordelijk: IFV, afd. Onderzoek en kennisdocumenten

Alle rechten voorbehouden. Vermenigvuldigen van informatie uit deze publicatie is toegestaan, mits deze uitgave als bron wordt vermeld. Ondanks de aan de samenstelling van de tekst bestede zorg kan de samensteller geen aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade, die zou kunnen voortvloeien uit enige fout of onzorgvuldigheid, die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

Instituut Fysieke Veiligheid
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
T 026 355 24 00
www.ifv.nl

Instituut Fysieke Veiligheid

Het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) draagt bij aan een veilige samenleving door het versterken van de veiligheidsregio's en hun partners bij het professionaliseren van hun taken. Wij ontwikkelen en delen relevante kennis, wij hebben expertise voor het verwerven en beheren van gemeenschappelijk materieel en wij adviseren de betrokken besturen.

Ons motto hierbij is: signaleren en verbinden.

Instituut Fysieke Veiligheid
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
026 355 24 00
www.ifv.nl

